

ning til Haandværkervirksomhed, skjøndt jeg erkjender, at det paa enkelte Punkter kan være vanskeligt nok, naar henjes til den daglige Praxis, der har uddannet sig om, hvad der skal kaldes det Ene og hvad der skal kaldes det Andet, tvivler jeg paa, at noget Saadant kan siges at være Tilfældet med Hensyn til det, man kalder Entreprenører. Naar jeg afforderer med en Mand om at brolægge min Gaard, kan denne Mand jo kalde sig Entreprenør, uagtet det i Virkeligheden kan være en ganske ubetydelig Forretning, der ikke er stort forskjellig fra, at han paatager sig et eller andet almindeligt Dagleiarbejde i Afford. Dette, at Lovforslaget saaledes væsentlig holder sig til den bestaaende Ret og ikke vil gjøre store indgribende Forandringer i denne, er ogsaa Grunden til, at man har udeladt Høtere, at man ikke har nævnt Høtere mellem dem, der have Forpligtelse til at føre Handelsbøger. Der har under de forberedende Arbejder ikke været saa lidt Uenighed angaaende dette Punkt, idet som bekjendt navnlig Grossererforetningen ønskede at medtage Høtere, men af Hensyn til nedarvede Regler har jeg ikke turdet være med til at gjøre denne Forandring. Vel veed jeg meget godt, at i Kjøbenhavn og maaske ogsaa i enkelte af de større Kjøbstæder er der Høtere, der drive Forretninger, der ere saa store, baade i Henseende til Omsætning og Brugen af Kredit, som mange Grossererforretninger eller Kjøbmandsforretninger; men jeg tror, at den langt overveiende Del af Høterne, navnlig udenfor Kjøbstæderne, maa anses for saa smaa Næringsdrivende, at man ikke bør paalægge dem en ny Forpligtelse til at føre Handelsbøger, som de ikke før have havt.

Hvad dernæst angaar § 2, er der jo i Landstinget i denne indsat dette andet Stykke, som har været Gjenstand for Omtale saavel af den første som den sidste af de ærede Talere i Dag. Dette skuldes Landstingets Udvalg, idet man i Landstingsudvalget mente, at det var nødvendigt at indføre en mindre omfattende Bogføringspligt for de smaa Handelende, hvormod den fulde og omfattende Bogføringspligt skulde reserveres for de større. Det var i Landstingens Udvalg Gjenstand for megen Tvivl, hvorledes man egentlig skulde drage Grænsen, og der blev ganske vist det Spørgsmaal inddraget, som den sidste ærede Taler omtalte, om det var rigtigt at lægge Omsættningens Størrelse til Grund, eller om man hellere skulde se hen til Spørgsmaalet, om den Paagjældende brugte Kredit eller ikke. Men den Mening vandt dog Overhaand og blev ogsaa senere bekræftet af Thinget, at

man hellere burde holde sig til Omsættningen, idet det er overmaade vanskeligt nærmere at bestemme, hvad der er en saadan Brug af Kredit, at den bør drage den Vedkommende ind under Forpligtelsen til at føre Handelsbøger. Alene at lade det være afgjørende, om den Paagjældende benytter Buxler paa en eller anden Maade tror jeg ikke, vil gaa an. Jeg tror, at man paa den ene Side kan komme til at tage Mange med, som ikke burde tages med, men at man ogsaa paa den anden Side kan komme til at udelade Mange, som burde tages med; thi den Kredit, som benyttes ved, at en Mand lader sig levere forskjellige Varer paa Kredit af en anden Mand, kan jo være en Kredit af saa stort Omfang, at man ikke kan sige, at han godt kan have dette i sit Hoved og ikke behøver at skrive Noget op i saa Henseende, og paa den anden Side, naar en Mand ikke benytter Buxler i stort Omfang, er der ingen Grund til at antage, at han mindre skulde kunne hufte, at han har udstedt en enkelt Buxel, end at han skulde kunne hufte, at han har taget Varer paa Kredit hos Denne eller Hin. Derfor fandt man, at det var meget vanskeligt at trække Grænsen efter Hensynet til, om den Paagjældende brugte Kredit eller ikke. Ved Siden af denne Regel i § 2 staar den almindelige, at naar den Paagjældende ikke gaar fallit, kommer det Hele ham ikke ved. Det er kun i Tilfælde af, at han gaar fallit, at han kan blive straffet eller komme i Uleilighed for ikke at have ført saadanne Handelsbøger, som han efter sin Forretnings Bestaafenhed skulde føre. Ordene i andet Stykke af § 2 ere netop beregnede paa ikke at lægge større Forpligtelse paa disse smaa Handelsdrivende end nødvendigt, fordi man ikke har villet besvære dem med nærmere Forskrifter for, hvorledes Bøgerne skulde være indrettede, men det ubeluffer ikke, at forsaavidt man vilde finde det hensigtsmæssigt, kunde der ad administrativ Vej tilveiebringes en saadan Veiledning til Hjælp for de Paagjældende, men hvor Forholdet dog ikke skulde forståas saaledes, at der skulde være Strafansvar forbundet med ikke at følge Veiledningen og indrette sin Bogføring paa en anden Maade. Det er som sagt meget vanskeligt at drage Grænsen paa dette Omraade saavel som paa mange andre, og naar man vil forsøge paa at ordne disse Forhold, bør man ikke lade sig forstyrre deraf og affrække ved en saadan Betragtning som, at der kan være enkelte Individuer af en vis almindelig Kategori, som Regelen ikke passer paa. Der kan være enkelte Høtere, hvis Forretninger ere saa store, at de fornødigvis burde